

روزنامه فرهنگ

جلسه ۱۶۱

صورت مشروح

ذکر مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

پنجم شنبه ۲۹ مهر ماه ۱۳۰۹ - ۲۸ جمادی الاولی ۱۳۴۹

قیمت اشتراک سالانه ۱۰۰ تومان
قیمت اجاره ۱۲۱ تومان
تک شماره: یک تهرانی

مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه بیست و نهم مهر ماه ۱۳۰۹ هـ (۲۸ جمادی الاولی ۱۳۴۹)

لهرست مذاکرات

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) تصویب يك فقره مرخصی
- ۳) طرح و تصویب استخدام یکنفر طبیب
- ۴) طرح و تصویب لایحه اصلاح قانون نایبیت
- ۵) طرح و تصویب لایحه راجع بثبت املاك مشاع
- ۶) موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس یکشنبه بیست و هفتم مهر ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

است قرائت میشود

خبر مرخصی آقای شهاداد

نماینده محترم آقای میرزا علیخان شهاداد تقاضای
 (۱۶) روز مرخصی نموده اند و پنجاه تومان
 از حقوق اینمدت را با نظارت مؤسسه شیرو خورشید
 سرخ بمصرف مریضخانه حضرت عبدالعظیم اختصاص داده اند

رئیس - آقای فیروز آبادی -

فیروز آبادی - قبل از دستور

رئیس - در صورت مجلس نظری بیست (نمایندگان -

خبر) صورت مجلس تصویب شد

[۲ - تصویب يك فقره مرخصی]

رئیس - خبری از کیسیون عراقی و مرخصی رسیده

این مذاکرات مشروح یکصد و شصت و یکمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است غائبین با اجازه - آقایان
 مهدی - عبدالحمید خان دیا - افسر - بوشهری - دکتر سنک - مفتی - آصف - اعظم - کاشانی - فرشی - لرستانی - رحیم زاده
 آقایان - موقر - اورنگ - طباطبائی و کیلی - حکمت - حاج سید محمود - حاج غلامحسین ملک - تبهور تاش - یالیزی
 غائبین بی اجازه - آقایان - انصافی - میرزا حسنخان وثوق - دکتر طاهری - محمد ولی میرزا - بیات ماکو - عدل -
 حاج میرزا حبیب الله امین - قاضی نورده - حاج رحیم آقا - میرزا ابو الفضل - مقدم - امیر حسین خان - کفائی - بیات -
 حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک
 دیر آمدگان با اجازه - آقایان - وهاب زاده - پاسانی - دکتر امیر اعلم - اسعد - صادقی - ضیاء
 دیر آمدگان بی اجازه - آقایان - زوار - مسعود - شریعت زاده

کیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آن را تقدیم میدارد.

رئیس - مخالفی نیست (خیر) موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

[۳- طرح و تصویب استخدام طیبه]

رئیس - لایحه استخدام یک نفر طیبیه متخصص در امراض نسوان راجع به صحیه مطرح است

خبر کیسیون بودجه

لایحه نمره ۱۸۳۹۳ دولت راجع با استخدام یک نفر طیبیه تبعه دولت فرانسه متخصصه در امراض نسوان با حضور آقای رئیس کل صحیه در کیسیون بودجه مطرح و با تصدیق لزوم استخدام متخصصه مزبور اینک عین مواد پیشنهادی دولت را برای تصویب مجلس مقدس شورای ملی پیشنهاد مینماید.

رئیس - خبر کیسیون امور خارجه در اینموضوع قرائت میشود.

خبر کیسیون امور خارجه

کیسیون امور خارجه در جلسه ۲۹ مهرماه ۱۳۰۹ لایحه ۱۸۳۹۳ دولت را راجع با استخدام یک نفر طیبیه برای مریشخانه زنانه مطرح و چون نسبت بملیت طیبیه مزبوره مخالفتی نبود عین لایحه دولت تصویب گردید.

رئیس - عین مواد پیشنهادی دولت قرائت میشود ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که یک نفر طیبیه تبعه دولت فرانسه متخصصه در امراض نسوان جهت طبابت مریشخانه نسوان برای مدت سه سال از تاریخ امضای قرار داد با سالی سه هزار و ششصد تومان حقوق استخدام نماید.

ماده دوم - برای مخارج ایاب و ذهاب طیبیه مذکوره در حدود ششصد تومان بدولت اعتبار داده میشود

ماده سوم - متخصصه مزبور در تحت تعلیمات صحیه کل مملکتی انجام خدمات مرجوعه خواهد نمود و سایر شرایط کنتراست مشار الیه تابع مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود

رئیس - مذاکره در کلیات است است آقای فیروز آبادی.

فیروز آبادی - بنده در ضمن مخالفت اولاً تشکر میکنم که دولت در صدد بر آمده يك طیبیه متخصصه بجهت مریشخانه نسوان کنتراست کند اینرا اساساً بدستمداد و خیلی خوب میدانم متخصص در تحت نظریات آقای ادم (لقمان الملك) که ایشان کاملاً مراقب امور هستند که امری را که داخل شده اند بطریق صحت انجام بدهند و امیدوارم ایشان يك مدتی در سر اینکار بمانند که کار های خودشانرا روی مجرای صحیح بیاندازند اما از آنجائیکه ما از اروپائی هرچه متخصص آوردیم مستخدم آوردیم نتیجه بردیم ضرر برده ایم بخصوص از فرانسه ها (عقیده خودم را عرض میکنم و حالا عقیده آقایان هرچه باشد باشد) چون استفاده نبرده ایم مجبورم يك عریاضی در اینجا بکنم. این طیبیه متخصصه وقتی آمد اینجا باید بدانند که در ایران که آمد باید کار بکنند نباید سالی سه هزار و ششصد تومان و ششصد تومانهم از مسافرت سالی چهار هزار و دویست تومان تقریباً از ایران بگیرد و شاید ایشانهم کنار خیابان بگردند و وسعت و یکساعت هم بروند در آن مریشخانه و بگویند روزی دوساعت بیشتر نمیتوانم کار بکنم نتیجه از او نبریم و يك مبلغ کرافی هم از مال این مملکت بمصرف این زن برسد و بالنتیجه بیاید و کلاه سبز ضربه های ایران بگذارد این ترتیب را بنده حاضر نیستم و قبلاً این عرض را میکنم که این زن اگر آمد اینجا و باید کار بکند و باید بکعبه هم در زیر دست او مشغول باد گرفتن امورات صحی بآن ترتیب خودش باشند و بشوند که لا اقل این پول ایرانرا که میبرد ما يك نتیجه از او گرفته باشیم نباید اینجا و اخلاق زنهای پاریس را با تزیین کند و پول بگیرد و برود این باشد

رئیس کل صحیه - وقتیکه طیبیه استخدام میشود برای مریشخانه نسوان معین است که در تحت يك نظامان و مقرراتی است (صحیح است) و کنتراست دارد مطابق

آن کنتراست باید رفتار کند و اگر مطابق آن رفتار نکرد از او مؤاخذة شدید میشود همینطوریکه از جانشینش که دو روز تأخیر کرده بود مؤاخذة خیلی شدید شد و حقوقش هم توقیف شد (صحیح است) و تصور میکنم ما امروز مستخدمینی که آورده ایم غالب مستخدمین فرانسوی که آمده اند بکسمتشان در صحیه مستخدم بوده اند تمامشان خیلی خوب خدمت کرده اند و جای نگرانی نیست طیبیه هائیم که تا امروز برای مریشخانه نسوان معین شده اند همه شان خیلی خوب خدمت کرده اند و هیچ عدم رضایتی در بین نبوده است منتها اگر یکی نخواسته است کنتراست را نپذیرد کند برای يك علت مزاجی که داشته است آن دیگر نباید ایراد بشود اینها همیشه ادای وظیفه میکنند و هیچوقت هم از کار استنکاف نداشته اند برای کار نکردن و گردش کسی را اینجا نمیآورند اگر مطابق این ترتیبی که باید کار بکنند نکردند شدیداً از شان مؤاخذة میکنند (صحیح است)

معاون وزارت معارف (آقای فرخ) - چون يك مذاکره راجع به مستخدمین فرانسوی شد بنده مجبورم بنام دولت عرض کنم مستخدمین فرانسوی که سالهاست در ایران خدمت میکنند باید تصدیق کرد که در هر مورد البته وظایف خودشان را انجام داده اند (صحیح است) در قسمت اخیر بنده که کار معاونت يك وزارتخانه را دارم و بکعبه عمده از اتباع دولت جمهوری فرانسه (دولت دوست ما) در آنها مستخدم هستند نهایت رضایت و امتنانرا بنده به پیشگاه آقایان نمایندگان عرض میکنم. معامین فرانسوی در هر موقع وظایف خودشان را در نهایت وظیفه شناسی انجام داده اند و الان چند نفر از معامین عالی مقام آنها که رتبه آگرزه دارند در ایران مشغول خدمت هستند و همچنین يك عده از محصلین ما شاید بیشتر از هزار نفر در مملکت فرانسه مشغول تحصیل هستند ما همیشه اخلاق ملت فرانسه و دوستی ملت فرانسه را مفتنم دانسته و خواهیم شمرد

ولی هیچوقت هم اینها يك اعمال و رفتاری بر خلاف آنچه که دولت و ملت ما از آنها خواسته است مرتکب نشده اند و بنده این قسمت را تکذیب میکنم که هیچ وجه يك همچونظریه در بین دولت و آقایان نمایندگان محترم نخواهد بود (صحیح است).

رئیس - آقای طلوع

محمود رضا (طلوع) - بنده اولاً خیلی متشکرم که رئیس صحیه ما یکی از دکتر های فاضل این مملکت و از هر حیث مخصوصاً از حیث اخلاق و علم حقیقه مستغنی از توصیف و تعریف هستند ولی عمده عریاض بنده راجع با استخدام مستخدمین است اساساً استخدام مستخدمین در ایران يك معنائی دارد که بنده چند قسمتش را الان عرض میکنم و یقین دارم خود آقای رئیس صحیه هم عریاض بنده را بشنوند تصدیق خواهند کرد ما فقط میل داریم مستخدم بیاوریم ولی وسایل فراهم آوردن و عملی کردن متخصص این مستخدم را بهیچوجه من الوجوه تهیه نکرده ایم البته خود آقا میدانند در استخدام کردن مستخدم شما اگر بزرگترین علماء فرانسه را بیاورید در ایران مستخدم بکنید وقتیکه وسایل کار برای او فراهم نباشد بهیچ وجه من الوجوه از وجود او نمیتوانید استفاده کنید چنانکه عملاً هم امتحان کردید ما در طهران نمیتوانیم بگوئیم دکتر خوب نداریم دکتر تحصیل کرده نداریم دکتری که مدارس اروپا رادیده باشد یعنی همان کلاسیکه فلان فرانسوی دیده یا فلان متخصص فرانسوی دیده البته همین دکترهای ما هم رفته اند تحصیل کرده اند و زحمت کشیده اند همان کتابها را خوانده اند و همان کلاسها را دیده اند دیپلمه هم شده اند ولی بالاخره وارد ایران که شده اند از وجودشان نمیتوانیم استفاده کنیم برای خاطر اینکه وسائل عملی کردن معلومات آن متخصصین و آن دکترها در ایران ابدأ برای ما فراهم نیست لذا ما هر قدر از این مستخدمین بیاوریم بعقیده بنده بیفایده است و يك پول مفتی خرج میکنیم ما باید بدانیم قبلامتخصص برای چه

میآوریم و قتیکه فهمیدیم که متخصص برای اینکار میآوریم باید باصلاح افزار کار را و تمام وسائل عمل آن متخصص را در اینجا فراهم کنیم تا اینکار را نکنیم هر قدر پول بخواهیم باو بدهیم بیجا و بیفایده است و هیچ ابداً مؤثر نیست بنده امتحان کردم در خودم بنده ناخوش شدم چهار ماه در طهران تمام دکترهای طراز اول این مملکت را آوردند بالاخره مرض بنده را تشخیص ندادند بعد رفتم پیش همان پرفسور شینگ (شاید آقای دکتر هم بشناسند) او هم مرض بنده را نتوانست تشخیص بدهد بالاخره بنده را فرستادند در يك مریضخانه که وسائل تشخیص مرض در آنجا موجود بود بفاصله چند نایبه مرض بنده را تشخیص دادند بالاخره همان دکترها هم اگر در ایران بیابند مثل همین دکترهای دیپلمه ما و همین دکترهای زحمت کشیده ما هستند که متأسفانه دولت نمیتواند از آنها استفاده کند. در هر صورت اینست که مخصوصاً اینرا الان بافای دکتر هم عرض میکنم معالجاتیکه آقای دکتر حسین خان از بنده کرد هم در پاریس هم در آلمان تصدیق کردند که بسیار خوب عمل کرده در صورتی که وسایل کار برای دکتر حسین خان بیچاره فراهم نیست و پول ندارند که بتوانند آن وسایلیکه آنها در مملکت خودشان تهیه کرده اند در مملکت ما تهیه کنند و اینها بزحمت زیاد همان مخارج تحصیل خودشان را هم تهیه کرده اند و بالاخره باسبیلی روی خودشان را سرخ کرده اند و زحمت کشیده اند البته اینها راههایی است که دولت باید برای ماها تهیه کنند و یکی از چیزهاییکه البته بنده نمی دانم بنده میخواهم از آقای رئیس صحیه سؤال کنم که آیا ما خانهای قابله در این مملکت داریم یا نداریم؟ اگر داریم چرا اداره صحیه از وجودشان استفاده نمی کند بعقیده بنده بعضی ها شانرا که میشناسیم خیلی لایقند خوبند دیپلمه هستند زحمت کشیده اند خود آقا هم میدانند ولی متأسفانه از وجودشان استفاده نمیشود چرا بنده علتش را نفهمیدم. تا وقتی هم که يك قضیه پیش آمد میکند

فوری يك لایحه می آوریم که يك نفر متخصص از آلمان یا فرانسه با جای دیگر استخدام کنیم البته متخصص را هم که ما استخدام میکنیم چون وسایل کار برای آنها فراهم نمیکیم ازشان استفاده نمیکیم خواست خدمت آقای رئیس صحیه عرض کنم همین مستشار صحیه که آورده ایم سه سال است که هر وقت بنده خدمت آقای رئیس صحیه رفتم ایشان آنجا نشسته بودند در این مدت چه استفاده از وجود ایشان کرده ایم. معلومات و نظریات و بالاخره پروژه هائیکه برای صحیه مین کرده اند امراضیکه سرتاسر این مملکت را فرا گرفته و بالاخره نسل آینه ایرانرا حقیقتاً تهدید میکند چه مهم مملکت مبتلا بمالاریا هستند و حقیقتاً مالاریا الان از طاعون و وبا در این مملکت بدتر شده است چه قسمی شما برای رفع این مرض برداشته اید حالا آنهایکه مبتلا هستند گذشته اقلاً از نسل آینه جلوگیری کنیم که آنها مبتلا نشوند بنده خواستم که آقا توضیح بدهند همین مستشاریکه آوردیم سه سال در اداره صحیه در مملکت ما بوده بنده نمیتوانم بگویم مرد عالم فاضل دیپلمه نیست البته همه آنها را بنده تصدیق میکنم. و البته برای همین کارها هم او را استخدام کرده ایم ولی آن پروژه هائیکه تهیه کرده و آن قدمهائیکه برای این مملکت برداشته اند و آنکارهائیکه توانسته اند برای رفع این امراض بکنند چیست در اینجا توضیح بدهند بعلاوه عرض کنم بنده. ها يك قضیه دیگر برآه میخواستم عرض کنم اساساً استخدام متخصصین در اروپا برای ایران یکصورت خاصی پیدا کرده است یعنی خوشبختانه نمایندگان ما حالا يك رجوعاتی پیدا کرده اند هر روز صبح یکمعه می آیند آنجا درخواست میکنند که آقا شنیدیم دولت ایران مستخدم لازم دارد ما حاضریم حالا علت چیست فقط از نقطه نظر حقوقش است که اساساً هیچ معین نشده است که ماهی هزار دلار هزار و دوپست دلار هزار و هشتصد دلار یا هشتصد دلار نهصد دلار بمستخدم خارجی ما حقوق میدهم برای این حقوق البته هر که باشد حاضر است. کسانیکه آنجا ماهی صدنومان صد و پنجاه نومان با

دوپست نومان دریاورند برای هزار نومان البته حاضرند اینهم يك چیزی است که بنده نمیخواستم در اینجا عرض کنم و آنرا هم شکایت نمیکم از بودجه صحیه یکقسمت مهم در طهران خرج می شود ولی در قسمت ولایات لوازم صحیه نیست بنده نمیخواهم بگویم در کوهپایه ها دکتر نداریم اساساً در شهرها و ولایات مهم ایرانهم ما دکتر نداریم البته حالا خوب طهران است مرکز است بنده هم تصدیق میکنم و البته يك مصارف زیادتری لازم دارد و البته این پولهایی که خرج میکنیم یکقسمت هائی که لازم دارید لایحه اش را بیاورید مجلس هم که رأی میدهد باشما موافقت می کند و حقیقتاً اکثریت مجلس برای مصالح عمومی حاضرند بیاورید يك مبلغی را برای اینکارهائیکه امروز دنیا برای آن مجهز شده است و ازهر حیث وسایل فراهم میکند شماهم فراهم کنید مستخدم بیاورید هر متخصصی را هم که می آورید برای هر کاری استخدام کنید وسایل عملی کردن آنکار را فراهم کنید و از وجودش استفاده کنید این بود عرایض بنده.

رئیس کل صحیه - راجع باین طبیبه که استخدام میشود میفرمایند که باید تخصص داشته باشد معین است طبیبه که تخصص نداشته باشد اساساً کمترت نمیشود روی تخصص او است که او را میآوریم و تخصص این طبیبه را هم دولت فرانسه تصدیق میکند بعد او را استخدام میکنیم (صحیح است) اما راجع بفرام کردن اسباب کار اسباب کار باندازه که لازم است فراهم است و اگر فراهم نبود اطباءیکه تا امروز آمده اند در مریضخانه نسوان کار کرده اند اگر اسباب کار نداشتند نمیتوانستند کار بکنند منتهی اگر آقای طلوع میخواهند که آن مریضخانه با آن عظمتی که در پاریس یا در برلن رفته اند دیده اند الان در اینجا ایجاد بشود وسائلش برای ما فراهم نیست و البته کم کم درست خواهد شد و دولت هم در تکمیل وسائل کار آن اندازه که ممکنست کوشش میکند همینطور که تا بحال کوشش کرده و برای مریضخانه اسبابهائی آورده اند و اطباءشان بیشتر با آنها کار میکنند این طبیبه که میآید

اینجا برای تربیت قابله ها است بله ما قابله های دیپلمه در ایران داریم اما قابله های عادی و این طبیبه است دکترس است دیپلمه است از يك مدرسه عالی و برای تربیت کردن همین قابله ها میآید و ضمناً معلم مدرسه قابله گی است. برای معالجه مالاریا هم که فرمودند بله همان مستشار صحیه بشهریار رفته است و مطالعات خودش را کرده است و در نتیجه مطالعات خودش يك مقداری وسائل از اروپا خواسته شده است که چند روز قبل وارد شده است برای اینکه مالاریا را در يك نقطه تجربه ببینیم چطور میشود جلوگیری کرد هم گنه گنه بدهیم هم وسائل از بین بردن پشه و اینها که آن مالاریا را از بین ببریم معین است وقتی که در يك نقطه جلوگیری کردیم بنقاط دیگر هم توسعه داده خواهد شد برای اینکه در ایالات و ولایات هم مساعدت میکنند از نقطه نظر صحی یکی از آهش همین قضیه جلوگیری وبای خراسان وبای افغانستان است اگر دولت در صدد بر نیامده بود و يك عده زیادی را نمیفرستاد بسرحد یقیناً با اینجا هم سرایت میکرد (نمایندگان - صحیح است)

رئیس - رأی میگیریم برورد در مواد موافقین فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول قرائت میشود.

ماده ۱ - مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که یکنفر طبیبه تبعه دولت فرانسه متخصصه در امراض نسوان جهة طبابت مریضخانه نسوان برای مدت سه سال از تاریخ امضای قرار داد با سالی سه هزار و ششصد نومان حقوق استخدام نماید.

رئیس - آقای زوار موافقت؟

زوار - بلی

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم متأسفانه در این جا موقع به بنده نرسید يك عرایض لازمی را با حضور آقای رئیس کل صحیه عرض کنم اینطور معمول است که آقایان نمایندگان

در ماده اول وارد کلیات میشوند بنده هم در اینماده اول هم عرایض را عرض میکنم یکی از مسائلی که از طرف اداره صحیه باید تعقیب شود راجع بدوا است ادویه در این شهر بقدری گران است که با این فقر عمومی اگر يك کسی مریض شود بکلی جائز درخطر است حالا اجناس گران شده است ترقی کرده است اینرا مشکل است بلدیه کنترول کند تمام مغازه ها و تمام اجناس را ولی اداره صحیه بخوبی میتواند این دواخانه هائی که عده اش در طهران شاید بیش از پنجاه تا نباشد این پنجاه دواخانه را تحت قاعده بیاورد و يك میزانی معین کند که تحمیل بر مردم و بر آن بد بختی که امروز دچار مرض است نشود دواهایی که سابق پنجقران بوده است امروز بدو تومان ترقی کرده است این را لا اقل تنزل بدهند این کار آسانی است اداره کل صحیه بخوبی میتواند با مقتضین و با سایر عواملی که دارد تأمین کند آقای رئیس صحیه بعرایض بنده متوجه باشند امروز بحدی مردم از حیث دوا در مضیقه هستند که حقیقه از این بدتر نیست و بطوری هم دوا فروشان اجحاف و تعدی میکنند که پایان ندارد و اگر اینها یکمقدار کمی بر مردم تحمیل میکردند باز قابل تحمل بود ولی بقدری اینها فشار آورده اند و بحدی لیره را گران میفروشدند که چه عرض کنم درست لیره را سی تومان میفروشدند حساب کرده ام معامله يك لیره در بازار سی تومان بپول امروزه است و این برای مردم بیچاره فوق العاده گران است و بایستی باین عرض بنده ترتیب اثر بدهند و حتماً از فردا شروع کنند و این دواخانه هارا تحت کنترول بیاورند بگویند آقا فاکتورت را به بینیم چقدر است به چه قیمت است و يك حقی از برایش علاوه کنند که مثلاً کافور را از این قیمت زیاد تر نفروشدند و اگر در این موقع صحیه این خدمت را بجامعه نکنند حقیقه قصور کرده است این يك عرض بنده عرض دیگر بنده راجع بقابلات است بنده نشان میدهم که يك عده از قابلات هستند که خارجی هستند و

رئیس کل صحیه - دوا يك چیزی است که در تمام مالک هر ج و مرج دارد و هیچ جا هم نتوانسته اند يك قانونی وضع بکنند برای اینکه مثلاً کنگنه را در تمام شهرها نخود میفروشند و این امر مبتلی به سایر مالک هست این ممکن است دوا را بعضی ها گران بفروشند حالا يك مورد امتحان کنید نسخه را يك دواخانه قیمت کنید و بگویند رویش قیمت آنرا بنویسد و همان نسخه را نیز از دواخانه دیگر بخواید هر گاه تفاوت قیمتی بود آنوقت ممکن است موجبی برای تعقیب و مواخذة دواخانه که قیمت را گرانتر گفته بدست آورد و علاوه تفاوتی که اخیراً در قیمت دوا ها حاصل شده تا درجه هم مربوط باسعار و ترقی آنها نیز می باشد. اما راجع بقابله ها که میفرمایند بعضی از قابله ها مرتکب اعمالی میشوند. کدام انسان است کدام بشر است در دنیا که کار بد نمیکند ممکن است آنها هم اعمال خلاف رویه بکنند این کافی نیست و باید شما و همینطور تمام کسانی که شکایت دارند يك مورد عمل آنها را بگویند و شکایت کنند بنده خیلی تشکر دارم که چنین شکایاتی برسد و موجبی برای تعقیب قانونی این ها بدست بیاوریم. این قابله منحصه را هم که میفرمایند ارزان است بنظر بنده گران نیست ولی ارزان هم نیست و با این شخص مدنی است مذاکره کرده اند و آآن چهارماه است مذاکره میکنند دوستان حاضر نشدند دوستان و پنجاه تومان دادیم حاضر نشد با لآخره وزیر مختار ما در پاریس مذاکره کرده و او را راضی کردند باین قیمت.

(نمایندگان - کافی است)

رئیس - پیشنهادی رسیده است قرائت میشود:

پیشنهاد آقای فهیمی

بنده پیشنهاد میکنم در ماده اول بعد از جمله جهت طبابت مریضخانه نسوان اضافه شود: (و تدریس در مدرسه قابله)

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - چون در مقدمه لایحه ذکر کرده اند طبابت در مریضخانه نسوان و تدریس در مدرسه قابلهگی ولی در ماده واحده از قلم افتاده و حذف شده این است که بنده پیشنهاد کردم اضافه شود

رئیس کل صحیه تصور میکنم احتیاجی نیست که در ماده قانون هم این قسمت ذکر شود تمام انهایی که ما تا حالا کنترات کردیم در کنتراتشان هم ذکر شده است برای همین کار هم می آیند در کنتراتشان قید شده است **وثوق** - چه ضرری دارد اگر قبول کنید

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای فهیمی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده قلیل قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد

یکی از نمایندگان - قابل توجه شد پانه؟

رئیس - خیر قابل توجه نشد. رأی میگیریم بماده اول موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

ماده دوم - برای مخارج ایاب و ذهاب طبیبه مذکور در حدود ششصد تومان بدولت اعتبار داده میشود.

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - بنده در این منحصه و این طبیبه و آمدن کنتراتش به مجلس شورای ملی بیش از متعارف این عمل اظهار تشکر میکنم و آن بیشترش برای این است متعارف این عمل این است که يك طبیبه منحصه برای يك مریض خانه استخدام میشود و خدمت خودش را انجام میکند اگر تشکری هم دارد بمناسبت آن خدمت باید تشکر کرد. اضافه اش را چرا. اضافه اش برای خاطر این است که بنده و آقایان همه مربوط هستیم و مستحضر بکرفتارهای محل خودمان از نقطه نظر صحیه در نظامنامه هم يك موقعی در مجلس مقرر نشده است که يك وکیل بر خیزد و اگر نواقصی در محل خودش مشاهده میکند او را بیان کرده باشد (یک نفر از نمایندگان - قبل از دستور) قبل از دستورش

هم چنانچه خود آقایان و بنده وهمه دبیران مستحضریم زیاد مفید ندیده‌ایم اتفاق افتاده باشد بالجملة من استفاده کردم از آمدن کترات این متخصصه بمجلس شورای ملی برای خاطر اینکه يك عراضی در اینموضوع کرده باشم آنوقت مخالفتی اگر دارم عرض کنم اولاً فرق است بین اینکه انسان در یکماده از مواد يك قانونی مخالف باشم یا اینکه توضیحی بخواهم و چون اینهم در نظامنامه پیش‌بینی نشده البته باید بصورت مخالف آن شخص بیاید و بیانات خودش را بکند مسئله صحیه در ولایات این اعتراض نیست این تذکر است نقصان را انسان متذکر می‌شود تذکر می‌دهد نه اعتراض میکند فرق است بین اعتراض و تذکر. بنده در کردستان در ده روز قبل از این سه‌قر در حضور من بواسطه نبودن طبیب تلف شدند در حضور بنده اشخاص هم حاضرند ذکر میکنم (آقای سید یعقوب - همان‌ها که مردند؟) بلی بلی عرض میکنم بحضور شریفان که در کردستان طبیب نیست و طبیعی که غیر از مجاری صحیه باشد که در آن محل باشد نیست یکی دو نفر از همدان میروند گاهی اوقات آنجاها آنهاهم ابدأ صلاحیت طبابت را ندارند همینطور در قراء و قصبات اطراف بهیچوجه طبیب نیست مردم فوق‌العاده حقیقتاً عرض میکنم در مضیقه هستند من برای تذکر عرض میکنم که ملاحظه فرمائید امسال هم اگر وقت ندارید در بودجه سال آینده که چهار ماه دیگر باید نوشته شود قدری امساک بشود از اینکه در امکنه که بغیر مجرای صحیه باز طبیب هست طبیب بفرستید مثلاً طهران اگر از مجرای صحیه چهارده نفر طبیب در محلات گماشته نشود در هر محله بفضل خدای متعال مبالغی طبیب هست یا شهرهای دیگر که باز اینطور است یعنی طبیب غیر از مجرای صحیه برای مردم موجود است یعنی مردم میتوانند به طبیب دیگر مراجعه کنند در این قبیل امکنه یکقدری امساک بشود در امکنه که نه طبیب از مجرای صحیه ونه طبیب از غیر مجرای صحیه در آن شهرها نیست در آنجا يك عنایتی خاصه و عنایتی بیشتر می‌ذول شود مثلاً اطباء سیار الا آن شما دارید من اطباء سیار شما را درده دیده‌ام و این خرج سفرشان هم کافی نیست در اطراف

همدان اینها هستند ولی بعد از همه این مقدمات نازه این مادر مرده‌ها دوا ندارند (خنده نمایندگان) یا تشریف آورده‌اند در ده پهلوی اسدآباد بنده خودم دیدم طبیب آمده است مریض را معاینه کرده است مرض را هم تشخیص داده است ولی دوا در آنجا موجود نبود خرج دوا را اعتبار نداشتند باید دوا داشته باشد نابه مریض برساند اینها نواقص است برای امکنه دور دست و البته باید اینها مورد نظر و ملحوظ نظران باشد که در موقع تنظیم بودجه یکطوری برای تقاط دور مقرر بدارید که آنهاهم واقف در آسایش باشند یا اقلاً در آسایش هم نیستند از این شدت مضیقه یکقدری خلاص بشوند به آسایش حقیقی نرسند نرسند ولی قدری راحت شوند. باری این بود عراض بنده والا در اصل ماده مخالف نیستم و مواظفم و از این متخصصین این یکی که سهل است صدنایش هم استخدام شود اگر ما بنده داشته باشیم که برای هر شهری دوا استخدام کنیم باز کم است.

مخبر کمسیون بودجه (آقای یاسائی) - تمام فرمایشات آقای اورنگ هیچکدام مربوط باین ماده نبود و تصور میکنم بقول یکی از رفقا که شرحی از سفرنامه خودشان بیان فرمودند (نمایندگان - صحیح است) ... اورنگ - بلی بلی.

مخبر - اما آن نظریاتی که حضرت مستطاب عالی بیان فرمودید آقایان نمایندگان هم دارند و بیش از همه آقای رئیس کل صحیه دارند که وسائل طوری فراهم شود که اطباء درجه اول حتی در آن قسمت شهر هائی هم که فرمودید حاضر باشند و هر نوع دوائی مجانی هم از طرف دولت تهیه شود ولی بنظر بنده اگر حساب کنید عرض و طول این مملکت را بعقیده بنده ملیونها اعتبار میخواهد. (نمایندگان - صحیح است) ولی بالاخره باید فکر های ما طوری باشد که بعمل زدیک باشد در هر صورت قدر مسلم پیش ما ها این است که آقای رئیس صحیه با يك حسن نیتی در حدود اعتباری که تصویب شده است از طرف مجلس مجاهدت میکنند ولی متأسفانه

طبیب باندازه لازم در این مملکت هنوز نداریم چنانچه در سنه گذشته بنده اطلاع دارم در بودجه مصوبه مجلس شورای ملی يك اعتباری برای بعضی محل ها تصویب شده بود ولی صرفه جوئی شد برای اینکه طبیب پیدا نکردند (صحیح است) (اورنگ - صحیح نیست چی صحیح است) اگر يك اطباءئی باشند که مورد اطمینان باشند با حقوق ماهی پنجاه شصت تومان میروند بولایات در این ضرورت اعتراضی عجلتاً به صحیه وارد نیست البته این نواقص هم در آتی کم کم رفع خواهد شد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
رئیس - رأی میگیریم به ماده دوم موافقین با ماده دوم قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود :

ماد سوم - متخصصه مزبور در تحت تعلیمات صحیه کل مملکتی انجام خدمات مرجوعه خواهد نمود و سایر شرایط کترات مشار الیه تابع مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود.

رئیس - آقا سید یعقوب.

آقا سید یعقوب - اینجا چند موضوع صحبت شد و بعضی از آنها خوب باید محتاج به مشورت و بعضی از آنها محتاج بیک توضیحی بود مثلاً راجع به دوا ها که گفته میشود رئیس محترم صحیه بیان کردند که باید دوا را از این دکان به آن دکان برد و معلوم کرد کجا گران شده است این خود آقای رئیس صحیه تصدیق میکنند که فرع براین است که ما بدانیم قیمت درها چه جور است والا از بس عدم اطمینان نسبت به دوا فرشان داریم بنده هیچ بعدی نمیدانم که این درافروشان که می آورند دوا را مثل همین اتومبیل‌ها که الان می آورند با یکدیگر يك تباہی میکنند و

اشتراکی قرار میدهند و پول اتومبیل را زیاد کرده‌اند برای این که بار را بیندازند بگردن مسافرین اینها هم بعدی ندارد که با یکدیگر اشتراکی بکنند و دوا را به آن قیمت که میخواهند بفروشند. پس یکی از تکالیفی که بنده عقیده دارم که بدست شما است آقای لقمان الملک : و باید اجرا شود که شما هم بینی و بین‌الله هم شخص جدی هستید و هم مرد عملی هستید که نسبت بقرفاجحاف نشود و نسبت به آنها تجاوز و تعدی نکنند و یکی از یادگار های خوب شما همین است که اقدام بکنید و يك نظاماتی ربك تربیاتی مقرر کنید که دواهایی که از فرنک آورده میشود به اینجا و محتاج الیه است قیمت آنها اعلان شود و بعد از آنکه اعلان شد میدانند آدم که فلان دوا چه قیمت دارد و الا با این ترتیب بنده میروم این دکان این جور میدهد آن دکان آن جور میدهد و شاید در يك راسته بازار خیابان لاله زار همه با هم متحد هستند و آدم نمیدانند قیمت واقعی این دوا چقدر است یکی هم راجع به مطلبی که آقای طلوع فرمودند که در این جا نسبت به اطباء و دکترها اجرا نمیشود بنده گمان میکنم يك قدری دست بدل مردم بگذارید و الا خیلی احترام نسبت به آنها میشود بقدری تا کس را (این را تا کس میگوئید؟) بالا برده اند که کسی جرئت نمیکند ناخوش بشود (خنده نمایندگان) پس این که میفرمائید احترام نمی شود این طور نیست فکر کنید کسب های مردم را و ملاحظه حال عموم را بکنید و الا نسبت به اطباء همه خاضع خاشع هستیم چون جان ما در دست آنهاست پس این که میفرمائید احترام نمیکند کمال احترام را میکنند و یکی هم راجع به آن مسئله بود که آقای روحی در این جا بیان کردند آقا بحقیقت آنروز هم عرض کردم از بسکه در مجلس صحبت شده است ده هزار تومان بیست هزار تومان صد هزار تومان حقیقه قیمت پول از میان رفته است مدیر يك وزارتخانه را

ماهی سیصد تومان بهش میدهیم میگویند که يك قابله يك معلم قابگی سیصد تومان كمش است خبلی غریب است از بس که برده اند حقوق و كثرات ها را بالا برده اند میگویند سیصد تومان كم است مگر سیصدتومان كم است؟ مگر پول نیست که آقا بنظرشان نمی آید؟ بنده بقدری که میتوانم خوب میدانم که رئیس صحیبه فوق العاده در این مسائل جدی است مخصوصاً بنده يك روزی خدمت شان بودم در اداره صحیبه دیدم قبل از ورود من يك نفر از مأمورین را سخت تحت مسؤلیت در آورده بود برای سه قران و حقیقه من امیدوارشدم که يك رئیس جدی عملی که محل اطمینان است سر اینکار است و باین ترتیب خبلی کار پیش میرود (صحیح است) اینکه گفتند پول كم میدهیم آخر چقدر بدهیم خیال می کنند که كم است بروید بودجه مستخدمین خارجه را در نظر بگیرید حقیقه يكقدری فكر كنید به بیند چه خیراست وملاحظه بفرمائید چقدر ما بمستخدمین خارجه مان پول میدهیم گمان نمیکنم آنقدری که ما حقوق میدهیم استفاده ببریم اما راجع باین عبارت آقای باسائی توجه بفرمایند بنده در کمیسیون خارجه هم خدمت آقای دکتر لقمان الملک عرض کردم این جا عبارت نوشته است که در تحت تعلیمات رئیس صحیبه این يك عبارتی بود که در كثرات دکتر میلسو فید کردیم و خواستیم يك احتراچی بکنیم نوشتیم در تحت هدایت و تعلیمات وزیر مالیه انجرام وظیفه می کند ولی این جا را بنده گفتم این عبارت تراکتی دیگر لازم نیست اینجا یقیناً این مستخدمه را که ما می آوریم مسؤل رئیس صحیبه است خوب چه ضرر دارد که ما عبارت قانون را صریح و واضح بنویسیم این رئیس صحیبه محل اطمینان است و ما او را مسؤل میدانیم و ایشان هم مسؤل هستند ایشان در اداره خودشان حاکم هستند و آن مستخدمه باید در تحت اوامر ایشان باشد و اطاعت ایشان را بکنند

و انجرام وظیفه بکند حالا هم بنده با جمله تحت تعلیمات مخالفم در آنجا هم مخالفت کردم و عرض میکنم که این عبارت بر داشته شود و نوشته شود که این طبیبه که می آید اینجا مسؤل رئیس صحیبه است و باید مسؤل او بوده و مطابق دستور العمل رئیس صحیبه کار کند رئیس صحیبه هم مسؤل مجلس است خوب چه ضرری دارد که ما این عبارت را صریح بنویسیم خجالت که نداریم ما پول میدهیم آقا بزحمت تحصیل پول می کنیم و بآن کسانی که می دهیم مسؤل هستند این مستخدم مسؤل آن کسی است که مسؤل مجلس است این هم پیشنهاد بنده است. (عده از نمایندگان - کافی است مذاکرات)

رئیس - پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود: پیشنهاد می کنم در ماده سوم عوض کلمه تحت تعلیمات نوشته شود مسؤل رئیس صحیبه الی آخر. **رئیس -** توضیحات شان را مشروحاً داده اند. **مخبر کمیسیون بودجه (باسائی) -** این عبارتی که ایشان پیشنهاد کرده اند. در اینکه تمام اعضاء و مستخدمین صحیبه تحت نظر رئیس صحیبه اند تردیدی نیست و پیشنهاد ایشان هم تفاوتی با آن عبارت ندارد و با آن نقطه نظری که همه مسؤل وزارت داخله هستند و رئیس صحیبه هم بالاخره مسؤل وزارت داخله است فرقی نمیکند معذک مانعی ندارد و چون فرقی ندارد بنده قبول میکنم **رئیس -** رأی میگیریم بماده سوم با این پیشنهادی که قبول شد آقایانی که موافقتند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد مذاکره در کلیات ایست. مخانی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بمجموع این قانون با ورقه مذاقین ورقه سفید خواهند داد (اخذ و استخراج آراء بعمل آمده و هفتاد و سه ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر هشتاد و هفت با کثرت هفتاد و سه رای تصویب شد. **[۴ طرح و تصویب لایحه اصلاح قانون تابعیت]** **رئیس -** خبر کمیسیون قوانین عدلیه راجع بتمتع قانون تابعیت قرائت میشود: **مخبر از کمیسیون قوانین عدلیه به مجلس مقدس شورای ملی لایحه شماره ۱۲۲۵۲ دولت بعنوان متمم قانون تابعیت مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ در کمیسیون قوانین عدلیه مطرح و با توضیحاتی که آقای معاون وزارت عدلیه بیان نمودند کمیسیون با لایحه پیشنهادی موافقت و با اصلاحی که در ماده اول بعمل آورده است راپورت آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید**

ماده ۱ - اشخاصی که مشمول یکی از فقرات ۴ و ۵ ماده اول از قانون تابعیت مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ بوده ولی در تاریخ اجراء قانون مزبور سن آنها از ۱۸ سال تمام تجاوز کرده باشد میتوانند تابعیت پدر خود را اختیار کنند مشروط بر اینکه در ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون اظهاریه کتبی تقدیم وزارت امور خارجه نمایند بانضمام تصدیق دولت متبوع پدرشان مشعر بر اینکه آنها را تبعه خود میشناسند

ماده دوم - اشخاصی که مشمول فقره ۵ از ماده اول قانون تابعیت مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ میباشدند برای اینکه تبعه ایران شناخته شوند باید بلافاصله بعد از رسیدن بسن ۱۸ سال تمام لااقل یکسال دیگر در ایران اقامت کرده باشند و الا قبول شدن آنها بتابعیت ایران بر طبق مقرراتی خواهد بود که بموجب قانون ۱۶ شهریور ۱۳۰۸

برای تحصیل تابعیت ایران مقرر است (ماده ۴ و مابعد) و لو اینکه اشخاص مزبور بعداً بایران مراجعت کرده و در اینجا اختیار اقامت کرده باشند. **رئیس -** مذاکره در کلیات است مخانی ندارد؟ (گفتند - خیر) رأی میگیریم بورود درشور مواد آقایی موافقتین قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول قرائت میشود: (بشرح سابق قرائت شد) **رئیس -** آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده در کمیسیون موافق بودم (یکی از نمایندگان - صحیح است) لیکن اینجا حالا عبارت را يك جورى دیدم که خودم بشبهه افتادم حالا بنده خواستم عرض کنم برای توضیح - چون هوادی که از مجلس شورای ملی میکنند غالباً در موقع عمل مأمورین گرفتار زحمت شده اند خصوصاً در مورد قوانین عدلیه حالا من نمی خواهم شاهد مثل این مسئله را قرار بدهم موادی از قانون بوده است که بر خلاف نظر مقننین و کلاسی عدلیه در عمل متمسک بیک معانی شده اند. پس اگر در مجلس توضیحی داده شود آن اشتباه دیگر نمیشود. جزء چهارم و جزء پنجم از قانون تابعیت راجع باین است که اگر کسی پدر او غیر ایرانی ولیکن این در ایران متولد شده است بسن ۱۸ سال که رسیده است تابع دولت ایران است ولی تا يك سال باو فرجه داده میشود که تا يك سال میتواند تابعیت پدر خودش را قبول کند اگر در عرض این يك سال این اظهاریه را نداد و با فلان نکرد مسلماً تبعه دولت

اسامی رأی دهندگان - آقایان: فاضی نوری - طهرانی - اورنگ - نجومی - بنگدار - طباطبائی دیبا - شریعت زاده طاهری - اعتبار - آقایان: رفیع - حبیبی - میرزا یانس - عطیبا - پور محسن - قوام - مهدوی - مسعودی - باسائی - مقدم - عراقی - مؤید احمدی - کوهن - لاریجانی - اسدی - افغنی - حسنعلی میرزادولتاشی - دکتر آنتان - آقا سید کاظم بزدی - شهرداد - احمد - حبیبی - شریفی - فولادوند - محمد آخوند - خواجوی - اسکندری - دهستانی - مصدق جهاناشی - امیر دولتشاهی - آقا سید یعقوب - عبد الحسین خان دیبا - حکمت - غفر فرمند - قنوجی - هزار جریبی - طالعخان - حاج میرزا حبیب الله امین - ایزدی - دیوان بیگی - ملک آرائی - ساکنیان - مولوی - ابلیخان - محمد علی میرزا دولتشاهی - درانی - بسکنی - جلایی - امیر ابراهیمی - مسعود - ناصری - صادقی - مصباح فاطمی - ذوالقدر - آقا زاده سبزواری - همراز - عیاش - ماکونی - زوار - ضیاء - بزرگ نیا - وهاب زاده - فخری - ملک مدنی

ایران قرار داده میشود در این جا غرض از پیشنهاد این قانون این بوده است که اگر از ۱۸ سال هم تجاوز کند ولو بهر اندازه باشد مثلاً بیست و پنج سال بیست و شش سالش باشد بیست و دو سالش باشد که از ۱۸ سال تجاوز کند لفظ تمام که در این جا ذکر شده است همچو توهم برده میشود که اگر ۱۸ سال تمام مثلاً ۱۸ سال و ده روز قطع پیدا کنند که ده روز از ۱۸ سال گذشته باشد که تمام باشد آنوقت برای او يك میزانی قرار داده شود نظر کمیسیون قوانین عدلیه و نظر معاون محترم وزارت عدلیه که پیشنهاد کرده است این بود که بنده توضیح دادم که ولو اینکه از ۱۸ سال چند سال هم گذشته باشد او بیست و دو بیست و سه سالش هم باشد باز داخل است و نظر این بوده است از ۱۸ سال تمام نه اینکه هیجده سال فقط خیر بیست و يك و بیست و دو سال هم مثلاً باشد هیجده سال تمام را دارد (صحیح است) بنده خواستم این را توضیح بدهم که رفع این توهم که اول عرض کردم بشود چون بنده ماده را خواندم در نظر اول همان اشکال برایم پیدا شد. در کمیسیون که ماعرض کردیم و آقای معاون جواب دادند مقصود ما این بود که مراد از ۱۸ سال تجاوز کردن از ۱۸ سال است و هر قدر که باشد حالا اگر عبارت این ماده صریح است و نمیشود محل ایراد واقع شود که بنده عرضی ندارم و اگر صریح باین معنی نیست که آقای معاون محترم و آقای مخبر توضیح بدهند که مراد این است تا در مقام عمل شبهه نشود. من خودم را مکلف میدانم که اگر چیزی را خودم نمی فهمم بیرسم یا اگر چیزی بنظرم میرسد توضیح بدهم تا اگر غلط فهمیدم جواب داده شود تا در مقام عمل اسباب اشکال نشود

مخبر کمیسیون قوانین عدلیه (شریعت زاده) - مقصود از ماده همین بود که آقای آقا سید یعقوب توضیح دادند و بعقیده بنده ماده هم صریح در این معنی است و هیچ نوع ابهام و اشکالی ندارد.

رئیس - موافقین با ماده اول قیام فرمایند (عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود: (بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد مذاکره در کلیات است. مخالی ندارد. رأی میگیریم بمجموع قانون موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد

۵ - طرح و تصویب لایحه راجع به ثبت املاک مشاع

رئیس - خبر کمیسیون قوانین عدلیه راجع به ثبت املاک مفروز قرائت میشود:

خبر از کمیسیون قوانین عدلیه بمجلس مقدس شورای ملی کمیسیون قوانین عدلیه با حضور آقای بهرامی معاون وزارت عدلیه لایحه نمره ۲۷۶۵۴ دولت را مطرح و مورد شور قرار داده از نظر تسهیل امور ثبت املاک با پیشنهاد مزبور موافقت و با اصلاحات لازمه اینک وارد ذیل را برای مطالعه و مذاقه مجلس شورای ملی تقدیم میدارد

ماده اول - در مورد خانهها و املاکی که از حیث اعیان یا عرصه و اعیان بین چند نفر مالک بطور مفروز تقسیم ولی فضا یا حوض و یا آب انبار و یا بعضی از متعلقات دیگر آن بین تمام یا بعضی از مالکین مزبور مشاع باشد مقررات قانون ثبت اسناد راجع به ثبت املاک مشاع مجری نبوده و ثبت قسمت مشاع هم باید در ضمن قسمت مفروز و مطابق مقررات راجعه به ثبت عادی بعمل آید

ماده دوم - برای ثبت مساجد و اماکن متبرکه و مدارس قدیمه و تکایا و آب انبار های عمومی تقاضای ثبت از طرف متولی یا اداره اوقاف بدون اخذ حق الثبت و مخارج مقدماتی پذیرفته خواهد شد

رئیس - مذاکره در کلیات است. آقای مؤید احمدی **مؤید احمدی -** عرض کنم که بنده کاملاً با این لایحه موافقم در کمیسیون عدلیه هم نظریات خودم را عرض کرده ام لکن تصور میکنم يك موضوع در اینجا فراموش

ندیده است. در لایحه دولت نبود در کمیسیون عدلیه هم منوجه نشدیم و آنرا استثناء نکردیم و آن - حق الثبت فنوات وقتی است که وقف شده است بر شرب اهالی شهر عایداتی هم ندارد که متولی از عایدات آن بر دارد و حق الثبت قنات را بدهد. مثلاً حاجی علی رضای شیرازی آبی وقف کرده است بر سر چشمه یا قنات نظامیه یا قنات شاه یا قنات سنگلج اینها در طهران است در ولایات هم از این قبیل قنوات زیاد است که آب آن وقف شده است که اهالی آن شهر و اهالی آن محل تماماً از آن مشروب میشوند پولی هم از کسی گرفته نمیشود. این فنوات را متولی اگر دارد یا ندارد مطابق قانون ثبت اسناد اداره اوقاف باید تقاضای ثبت آنها را بکند لکن کی حق الثبت را بدهد؟ چون عایدی که ندارد این فنوات از این جهت بنده اینجا لازم میدانم در آن قسمت ماده دوم علاوه شود فنواتی که برای شرب اهالی شهر وقف شده است و عایدات ندارد آنها هم استثناء شوند از دادن حق الثبت باقی لایحه صحیح است.

مخبر - بنده توجه نماینده محترم را بقانون ثبت املاک جلب می کنم که برای ثبت این نوع از موقوفات مقرر شده است از عایدات موقوفات مجهول المصرف برای مخارج ثبت آنها پرداخته شود. چون مجلس اینمطلب را قبلاً در يك قانونی تأمین کرده است رفع اشکالی می شود.

رئیس - آقای طلوع

طلوع (محمود رضا) - بنده از موقع استفاده میکنم اساس عرایض بنده راجع بقانون ثبت اسناد است اجرای قانون ثبت اسناد اساساً در خور استیلاست ملت ایران نیست یعنی اساساً هیچ وجه من الوجوه با این قانون ثبت اسناد نمی توان املاک و مستغلات و خانههای مردم را به ثبت رساند. در موقعی که این قانون به کمیسیون عدلیه ارجاع شد بنده در حدود بیست و هفت یا بیست و هشت اعتراض نوشته بودم مخصوصاً هم خیلی دقت کردم که آن مدت انقضای هشت روزش نرسد

و بکمیسیون دادم و متأسفانه نمیدانم چطور شد که ابتدا بآن اعتراضات بنده ترتیب اثری ندادند گویا اساساً در کمیسیون مطرح نشد (احتشام زاده - چرا) حالا چون آقای احتشام زاده گفتند من این عرض را میکنم که اساساً رسیدگی نشد (احتشام زاده - قابل توجه نشد) یعنی گفتند اساساً لازم نیست مقصود عرض بنده چه بود؟ مقصود بنده این بود که البته يك مسائل و يك قضایائی است که دولت از آن حیث مادیش باید صرف نظر کند منجمله یکی از آن چیزها قانون ثبت اسناد و املاک است یعنی ثبت رساندن املاک و مستغلات و خانههای مردم. چرا دولت این نظریه را دارد و چرا این قانون را بمجلس شورای ملی آورد البته این يك فکر صحیحی بوده که دیگر در مملکت که اثر دعوائی پیدا شود و از يك قسمت هائی که ممکن است اخلاقاً خوب نباشد. البته دولت و مجلس شورای ملی وظیفه شان جلوگیری کردن است از آن چیزهایی که در این مملکت شیوع داشته است و حقیقه ترویج بد اخلاقی و فساد اخلاق و اینها را میکردند است - یکی از آن چیزهایی هم که در این مملکت شیوع داشته است. و حقیقتاً ترویج بد اخلاقی میکردند دعوائی ملکی مردم با همدیگر دعاوی عجیب و غریب بود بین مردم مجلس شورای ملی و دولت آمدند برای رفع این معایت و حقیقه شاید برای تهذیب اخلاق عمومی لازم دانستند قانون ثبت عمومی را به تصویب برسانند ولی در عمل و اجرای این قانون حالا گذشته از نقطه نظر بطوء جریان کارها که تا پنج شش سال صدور يك ورقه مالکیت و ترتیب يك محاکمه طول میکشد و محاضر شرع مان چه ترتیب است و اشکال دارد ولی از نقطه نظر اساس این قانون باین شکل اساساً در خور ملت ایران نیست یعنی ملت ایران هیچ وجه من الوجوه نمی تواند املاک و مستغلات و خانه های خودشان را با این قیمت طاقت فرسائی که وزارت عدلیه معین کرده است ثبت کنند بنده

همانطور که عرض کردم معتقدم که دولت از جنبه مادی در این قسمت باید صرف نظر کند. يك ملیون و نیم در عایدات مملکتی عایدات ثبت اسناد را پیش بینی کردن (مطابق بعضی اقداماتی که کرده اند در بعضی ولایات و اینها) این حقیقه اسباب زحمت مردم است مثلاً يك نفر خورده مالکی که يك چریب دو چریب ملك دارد و معاش سالیانه خودش را عائله اش را با چند نفر عیال و اولاد از عایدات و از محصول آن ملك بر میدارد و صرف می کنند و باید از میان زمین بزحمت يك عایدی در بیاورد و مصرف کنند باید دو برابر عایدی ملکش حق الثبت بدهد شما از يك طرف می آئید و میگوئید که بیائید املاک کتان را ثبت کنید از طرفی هم میگوئید مدت قانونیش میگذرد و منقضی میشود او هم که پول ندارد بدهد آنوقت دولت با تمام خورده مالکین یا مالکین کل دست بگیران میشود و میگوید شما باید این را ثبت کنید مالک هم پول ندارد که بدهد املاک آنها را توقیف میکند و آنها را از اعاشه می اندازد و آن چهار شاهی که او باید حق الثبت بدهد آن گذران خود و عائله اش است آن را هم که ندارد پس در این صورت چه بکند؟ آخر باید باندازه بر مردم تحمیل کرد که قابل تحمل باشد قابل تادیه باشد یعنی بالاخره باعاشه مردم برزق مردم بحیثیت مردم صدماتی متوجه نشود شما الان دو چریب ملك دارید بنده الان از همه آقایان سؤال می کنم يك ملكی يك خانه را می خواهید به ثبت بدهید عرض کردم بطوء جریان اداری را هم کار ندارم وقتی بالاخره استطاعت ندارید چه میکنید؟ خوب مردم از نقطه نظر حفظ حیثیت نمیتوانند و نمی آیند بگویند ندار هستیم هیچ نمیگویند مسامحه میکنند تا موعد و مدت قانونیش هم منقضی بشود وقتی منقضی شد البته آنوقت دولت مامور میفرستد (مثل مأمورین غلاظ و شداد مالیه که برای خاطر جزئی مالیاتی اسباب زحمت مردمند) بجان شان می افتند حالا نمیخواهم زیاد وارد جزئیات فصایا بشوم که بمردم چه میگذرد. بنده عرض کرده بودم

باندازه که لازم است دولت باید از بودجه مملکتی اش صرف این کار بکند و بالاخره املاک و خانهها و مستغلات مردم را بگذارد به ثبت برسد تا دعوی در این مملکت خاتمه پیدا کند و باخلاق عمومی لطمه نزنند اینها از نظر خیر و صلاح مملکت است حالا اگر دولت گفت نمیکنم اقلاً يك عایداتی معین کنند باندازه که مردم دارند باندازه که مخارج پرسنلی و اداری ثبت اسناد است باندازه که مردم استطاعت تادیه دارند و بیشتر از آن بمردم تحمیل نکنند تا مردم بتوانند املاک و مستغلات و خانه هایشان را ثبت کنند نه اینکه يك قلم درشت يك ملیون و نیم بعنوان عایدات ثبت اسناد مملکت ایران در بودجه بنویسند و بگیرند اینقدر عایدی داریم جزو بودجه مملکتی. حالا که آقای بهرامی معاون محترم وزارت عدلیه تشریف دارند استدعای کنم بعراض بنده توجه فرمایند این را والله بالله بمقدسات عالم قسم از روی بی غرضی عرض میکنم حقیقه میگویم این ترتیب در خور و متناسب با زندگی اهالی این مملکت نیست و این قانون ثبت باین شکل در این مملکت قابل اجرا نیست و بالاخره با مردم دست بگیران خواهند شد يك راه حلی خوبست برای این کار پیدا کنید که بالاخره مردم را از شر این عایدات راحت کنید.

مخبر - بنده عقیده دارم که نماینده محترم با حسن عقیده نظریات خودشان را نسبت باشکالائی که تصور کردند در نتیجه اجرای قانون ثبت اسناد پیش آمده است بیان کردند و بهمین دلیل هم البته انتظار دارند و یقین داشته باشند که بنده هم اگر يك نظر مخالفی اظهار می کنم البته با حسن عقیده است بنده معتقد هستم که مؤثر ترین قدمی که برای جامعه ایرانی مفید بوده و برداشته شده است مسئله ثبت اسناد است (صحیح است) و در اینکه ....

طلوع - بنده در این تردیدی نداشتم عرض بنده راجع باستطاعت مالی مردم بود

مخبر - باعث حفظ حقوق اهالی مملکت و حسن اخلاق و جلوگیری از وقوع دعاوی میشود البته هیچ ملک و تردیدی نیست - این مطلب هم بدیهی است که در هر کار مؤثر و مهمی وقتی که شروع بعمل شد باشکالائی پیش می آید بنده هیچ موافق نیستم که اکثریت ملت ایران مشمول نظر آقایان باشند که اگر يك ملكی داشته باشند اکثریتشان نتوانند پول ثبتشان را بدهند و بدین جهت اشکالائی پیدا شود یادست بگیران شوند با مأمورین دولت الآن در طهران و تمام نقاطی که قانون ثبت عملی شده است جریان پرداخت وجوه راجع بحق الثبت نهایت انتظام را دارد (صحیح است) اگر هم اداره ثبت اسناد تشخیص بدهد که يك کسی نمیتواند پردازد در عمل تسهیلاتی می کند که پرداخته شود. این است طرز عملشان اما اینکه فرمودند حقوقی که گرفته می شود متناسب با مخارج نیست اینطور نیست این يك مطلبی است که همیشه در نتیجه تدقیق در حساب و عدد باید معلوم کرد آقایان در مجلس تشریف دارند نه آن محاسبات ثبت اسناد اطلاع دارند نه از عملشان (طلوع) - چه فرمایش می فرماید. اطلاع دارم آقایان بجهت عرض نمی کنم) خیر آقایان هیچ اطلاع ندارند از اوضاع و عمل ثبت اسناد. الآن اداره ثبت اسناد از حیث توسعه لشکریانی که دارد مقتضی مساعدت های مالی زیاد است و بواسطه اینکه عایداتش کم است خیلی از کارهایش دچار بطوء جریان است بنا بر این نمی شود گفت از عایدات آن دولت تجارت کرده است خیر دولت در این کار مقصودش تأمین مصالح عمومی و تأمین اخلاق حسنه بوده و ابدأ نظر مادی نداشته است (صحیح است) چنانچه مجلس هم این قسمت را در نظر گرفت در اول هم آقایان در نظر دارند که يك قسمتی از املاک معاف شده بود بعد در عمل تشخیص داده شد که وجهاً من الوجوه اجرای این امر مقدور نیست زیرا دیدند بودجه کافی نیست و عایدات املاکی که باید معاف شود تقریباً مساوی است با املاکی که باید حق الثبت بدهند و بالاخره

نابشده که نمی توان با آن ترتیب این قانون ثبت بموقع اجرا بیاید - آقایان اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه

رئیس - موافقین با ورود در مواد قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول قرائت میشود

ماده اول - در مورد خانه ها و املاکی که از حیث اعیان یا عرصه و اعیان بین چند نفر مالك بطور مفروز تقسیم ولی فضا یا حوض و یا آب انبار و یا بعضی از متعلقات دیگر آب بین تمام یا بعضی از مالکین مزبور مشاع باشد مقررات قانون ثبت اسناد راجع به ثبت املاک مشاع مجری نبوده و ثبت قسمت مشاع هم باید در ضمن قسمت مفروز و مطابق مقررات راجع به ثبت اعدای بعمل آید

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرض کنم که در این جا بازم بنده نظر مخالفت ندارم. سؤال دارم. اصل موضوع (آقای مخبر توجه فرمایند) برای استحضار آقایان عرض میکنم در ماده ۳۶ قانون ثبت اسناد نسبت به قنوت... خوب بروم آنجا (پشت تریبون آمدند) بنده میدانم بعد در موقع عمل هم تان دعایم میکنید بعد از مردم که خوب توضیح دادی (خنده نمایندگان)

ماده ۳۶ و ۳۸ قانون ثبت اسناد راجع باملاك مشاع كه عبارت از قنات باشد با املاك نه املاك مستغلات نبود املاك قریه و ده (يكی از نمایندگان - مزروعی) كه مخصوصاً نظر آقای جشیدی بود كه این را پیشنهاد كرد يك طریق خاصی در ثبت آن قرار داده شده است و آن طریق خاص هم این بود كه اگر يك كسی پنج ساعت از يك قناتی را مالك است وقتي میخواهد ثبت بدهد دولت اعلان میکند كه تمام مشتركین بیابند در ظرف مدت معینی تقاضا بدهند برای خاطر اینکه بعد نگاه کند آنها را روی هم بریزد به نیت که راجع بقناتی كه دویت ساعت باید تقسیم شود این تقاضاها مطابق با او هست یا نیست كه اگر بعد تجاوز كرد کدام را خارج كند كدامش را اصل قرار دهد كدامش را معترض قرار بدهد و رجوع كند بعدایه اصل موضوع املاك اشتراکی و آن قانون كه به چه زحمتی كه حقیقتاً از زحمت آقای وزیر عدلیه باید شكر گذاری كرد كه فوق العاده زحمت كشیده و بنده میل نداشتم كه آقای طلوع بعد از این زحمانی كه برای قانون ثبت اسناد كشید و خدا شاهد است كه این مرد بقدری زحمت كشید كه باید ستایش كرد. کمیسیون هم آن وظیفه كه داشت عمل كرد و بزحمت این ماده گذشت در اینجا آنچه نظر اعضای کمیسیون بود و مركز اذهان بود آن طریق مختص بهمان است اما طریقی كه يك خانه است كه يك بیرونی دارد و يك اندرونی دارد و يك خلوت دارد و يك نارنجستان و بعد يك آب انباری دارد مشترك است يك حوض دارد مشترك است و این خانه چهار طرفش چهار قسمت میشود بیرونیش بيك نفر فروخته میشود نارنجستان بيك نفر. خلوتش بيكي و يك حوض مشترك دارند يك آب انبار مشتركی دارند بنده گمان نمیکردم كه توهم برده شود كه آن جریان مسئله شركت در این جا بیاید بعلم اینکه در واقع آن راجع بقنوات بود كه آن توهم برده میشد. آنجا توهم برده میشد كه تقاضا کنندگان بیشتر باشند نسبت بصاحبان آن قنوات

اما در این جا توهم برده نمیشود. حالا در اینجا آقای معاون كه از اشخاص زحمت كشیده وزارت عدلیه هستند در نظرشان هست از برای رفیع او این كار را بكنند حالا بنده اسرار نمیکتم كه در این مدت اگر يك خانه بوده است بیرونی اندرونی دو قسمت مشترك بوده است با آب انباری مشترك بوده است در این مدت چكار كرده؟ یقیناً مطابق آن قانون راجع بقنوات عمل نكرده اید هر كس آمده تقاضا كرده است حقوق خودش را نسبت بان آب انبار بان نسبت بحوض یا بعضاً هر چه بوده است حقوق خودش را بیان كرده است و غرضم این بود كه این را توضیح بدهید تا این مدت عملیاتشان چه بوده است كجای آن قانون گذشته است (بنظرم ماده ۳۶ است) كجای این ماده محتاج شد كه این توضیح را بدهند این يك نظر بعد هم يك عبارت دیگر دارد كه میگوید در صورتیکه بین تمام یا بعضی از مالکین مزبور مشاع باشد مقررات قانون ثبت اسناد راجع به ثبت املاك مشاع مجری نبوده و ثبت قسمت مشاع هم باید در ضمن قسمت مفروز و مطابق مقررات راجع به ثبت عادی باید بعمل آید. این مدت هم كه عمل شده است بنده نظرم است بروم در ثبت اسناد بدبختانه مدتی هم هست گرفتارم میروم در ثبت اسناد مطلع هستم میدانم كه در آنجا هر كسی مفروزش را پیشنهاد میدهد آن مشاعش را بعنوان حق ارتفاقی نه بعنوان حق مالکیت میدهد خواستم به بیستم كه در عمل محتاج باین شده اند و الا هیچ آن ماده قانون راجع به قنوات و راجع باملاك این جا نمایم كه محتاج بشوند **مخبر** - ماده ۳۶ از قانون ثبت اسناد كه آقا از آن صحبت كردند بطور اطلاق مقرر میدارد كه در مورد املاك مشاع باید چهار مرتبه اعلان شود و این اطلاق است و تصور اینکه آقا فرمودند بهیچوجه مجوز این نیست كه تغییراتی غیر از آنچه كه صریح این مفاد است در عدلیه بشود باین جهت ما درین عدلیه كه این هم برای حس اطاعتشان از قانون است دچار مشكلاتی شده اند اینكه سوال فرمودید تا حالا چه میكردند نظر بصراحت این ماده كلیه تقاضاهای

كه شده است همین طور مانده است بدین جهت دولت مجبور شد كه این ماده را پیشنهاد كند به عقیده بنده خیلی تقدیر میكتم از این نوجه دولت برای اینکه این خیلی مسائل را تسهیل میکند آقایان خوب میدانند كه در مملكت ما غالباً حیاطها بهم متصل است بعضی ها هم اصلاً دو حیاط سه حیاط در يك آب انبار مشتركند و مشاعاً ذیحق هستند همچنین در معبر همچنین در بعضی جاهای دیگر اگر میخواهند مطابق مقررات قانون ثبت اسناد اقدام كند بایشی هفت مرتبه اعلان بشود یعنی سه مرتبه راجع به قسمت مفروز و چهار مرتبه هم راجع بان قسمتی كه مشترك است و تصدیق می فرمائید كه این اسباب طول مدت و تأخیر جریان می شود باین جهت پیشنهاد كردم كه در این قبیل موارد آن قسمت مشترك هم به ضمیمه قسمت مفروز در جریان ثبت مورد اقدام و اعلان واقع شود و بنظر بنده خیلی خوب و صحیح است.

جمعی از نمایندگان - كافی است

رئیس - رأی میگیرم بماده اول موافقین قیام فرمایند. (جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود

ماده دوم - برای ثبت مساجد و اماكن متبركه و مدارس قدیمه و كتابها و آب انبار های عمومی تقاضای ثبت از طرف متولی یا اداره اوقاف بدون اخذ حق الثبت و مخارج مقدمانی پذیرفته خواهد شد.

رئیس - آقای ملك (اجازه)

ملك ملکی - عرض كنم بنده هم همان نظریه آقای مؤید را میخواستم عرض كنم اگر چه آقای معاون فرمودند كه در قوانین سابق هست همینطور هم آقای شریعت زاده ولی بنده برای اینکه در عمل ما امتحان كردیم بعضی از قسمتهای قوانین كه ابهام دارد و واضح نیست در موقع اجرا دچار اشكال میشود این بود كه بنده خواستم عرض كنم این قوانینی كه هست مخصوصاً بیشتر آن ها در طهران است از قبیل قنات نظامیه و خاج علیرضا (بعضی از نمایندگان - همه جا هست) حالا شاید در شهر

های دیگر هم هست و عایداتی ندارد يك کسی آمده است يك قناتی را وقف كرده است برای يك محلی و نظر خیری داشته است و هیچ اراضی هم در دامنه این قنات نیست فقط آب این قنات اختصاص دارد به شرب يك محلی البته این هم باید ثبت بشود و عایداتی هم ندارد برای اینکه بیابند ثبت بدهند بنده نظرم این است كه اگر آقای معاون و آقای مخبر موافقت كنند يك پیشنهادی هم بنده كرده ام در این ماده دو كه این قسمت هم ضمیمه شود كه بعد ها سوء تفاهمی تولید نشود

مخبر - بنده خیلی تقدیس میكتم حسن عقیده آقارا كه توجه دارند بمسائلی كه باید محل احتیاج باشد ولی خاطر آقارا متوجه میكتم باینكه مخصوصاً در این مورد قانونی كه تصویب شده متضمن هیچ نوع اجبال و ابهامی نیست و آن این است كه میگوید مخارج راجع به ثبت در صورتیکه موقوفه مورد تقاضا عایدات كافی نداشته باشد و همچنین مخارج اعتراض و محاكمه از محل میراث مطلقه و موقوفات مجهول المصرف داده میشود و بنده تصور میكتم كه اگر برای بیان مقصود آقا الان هم بخواهند قلم در دست بگیرند عبارتی صریحتر از این نمیشود نوشت این است كه تصور میكتم مقصود آقا كاملاً تأمین شده است جمعی از نمایندگان - كافی است.

رئیس - در فقره پیشنهاد از آقای مؤید احمدی و ملك مدنی رسیده است

پیشنهاد آقای مؤید احمدی

بنده پیشنهاد میكتم در ماده دوم بعد از قنوات عمومی علاوه شود وقنوات موقوفه بر شرب عمومی كه عایداتی ندارد.

رئیس - بفرمائید

مؤید احمدی - عرض كنم فرمایشات آقای مخبر بنده را قانع نكرد بعلم اینکه ممكن است موقوفه مجهول المصرف نباشد پس حق نمیشود قرار داد. ثانیاً چه چیز باعث شده است كه مدارس قدیمه را استثناء كنید در حالی

که موقوفه دارد املاک دارد عایدات دارد آنها را استننا نمیکنند لکن قناتی که هیچ عایدات ندارد برونند از بریات مطلقه خرج ثبت او را بدهند شاید از بریات مطلقه نباشد محلی پس قنات بلائبت میماند. این است که بنده پیشنهاد کردم قنات را علاوه کنید برفرض يك توضیح واضحی هم بشود مانعی ندارد.

مخبر - بنده تصور می‌کردم با توضیحی که دادم آقایان قانع میشوند ولی حالا می بینم آقایان توجه بخصوصی که لازم است در ماده مصوبه نظر فرموده اند اولاً فرمودند که چرا مسجد و اماکن متبرکه مستثنی شود (مؤید احمدی - مدارس قدیمه را عرض کردم) اصلاً این قسمت نباید بشود در تمام دنیا این قبیل اماکن مورد تقدیس است (مؤید احمدی - بنده همچو عرضی نکردم عرض کردم مدارس قدیمه که موقوفه دارد توضیح میدهم) اجازه بفرمائید بنده عرض را بکنم بعقیده بنده این دلیل هم درست نیست بنده خواستم عرض کنم که در این خصوص که فرمودید ممکن است از محل خیرات و مبرات عایداتی نباشد این تصور هم صحیح نیست برای اینکه الان اوضاع مربوطه باوقاف مجهول المصرف کاملاً مشخص است در وزارت معارف همه ما هم که اینجا هستیم هر کدام نسبت بولایت خودمان اطلاع داریم یعنی محلهائی هست مساجدی هست اوقافی هست که هیچ مصرف معینی ندارد و هیچ نوع مشکلی از این حیث پیدا نخواهد شد و خاطر آقایان نگران نباشد

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - عرض کنم لطف بنده را همه آقایان شنیدند تذکره نویسا هم نوشتند چرا باید هم نوشتند. بنده مدارس قدیمه را عرض کردم لکن خود آقای شریعت زاده در کمیسیون عقیده شان این بود که مساجد و امامزاده هارا هم بنویسند که بنده عرض کردم برونند گنبد حضرت عبدالعظیم را هم قیمت کنند یا حضرت رضا را؟ و نظر ایشان در کمیسیون رد شد. بنده مدارس قدیمه را عرض کردم که املاک موقوفه دارد

کمتر مدرسه قدیمه ما داریم در ایران که موقوفات زیادی نداشته باشد لکن بانظر وزارت عدلیه از حیث اینکه اینچور اماکن را باید تقدیس کرد آنها را مستثنی کرده ما هم موافقیم کاملاً و لکن بنده عرض کردم قنات وقف بر شرب اهالی که هیچ عایدات ندارد اغلب متولی ندارد الا آن بدلیه آمده است در طهران نظاری انتخاب کرده است معتمدین محلی که این جور قنات را اداره میکنند حالا این قنات را میخواهند بدهند به ثبت پول اینرا کی بدهد؟ (آقا سید یعقوب - شاریین) این است که هم منظور می ماند. از این جهت بنده پیشنهاد کردم که این را هم استننا کنند مثل آب انبار مثل مسجد این هم يك خیراتی است استننا کنید.

مخبر - بنده خیلی متأسف هستم که همکار محترم بنده دچار يك سوء تفاهمی شدند و تصور کردند که بنده يك سوء نظری داشتم در این موضوع. خیر (آقای سید یعقوب - واقع را میفرمائید) اینطور بنده فهمیدم که حضرتعالی اینطور استدلال کردید حالا تصور می فرمائید بنده اشتباه کردم بنده انکاری ندارم که اگر يك مطلبی در ضمن اشتباه شده باشد بنده دنبالش نمیروم اما خیلی بنده متأسف هستم که جنابعالی تشخیص نداده اید که من مخبر کمیسیون هستم و مبنی افکار اعضاء کمیسیون و خوب میدانید که بنده اگر يك نظری از نقطه نظر استدلالات خودم در کمیسیون اظهار کرده باشم و کمیسیون رد کرده باشد خود این بمن حق میدهد که مدافعه کنم جداً از نظر کمیسیون ولی سرکاره قضی نبوده است که يك نظری ... اگر چه بنده الا آن عرض میکنم که هیچوقت هر مطلبی را که در کمیسیون اظهار میکنم در صورتیکه مجاز باشم غیر مخبر باشم در مجلس هم میتوانم اظهار کنم (صحیح است) راجع باین مطلب که آقای فرمودید اینها بعضی مسائل است که حقیقتاً تقویم نمیشود کرد مثلاً مسجد سپهسالار را چطور می شود تقویم کرد یا زاویه حضرت عبدالعظیم تقویمش مشکل است اینجا این قنات يك چیزهائی است که میشود تقویم کرد و مقنن هم سابقاً محالش را معین کرد و همه ماها هم میدانیم که در این مملکت اوقاف مجهول المصرف زیاد است باین جهت دلیل

ندارد که باین چیزی که ممکن است مخارجش تأمین شود با علم خودمان با اطلاع خودمان بنده میدانم در مازندران يك اوقاف مجهول المصرفی هست که الا آن وزارت معارف در تحت نظر خودش با اطلاع نمایندگان مازندران مصارفی برای آن معین کرده است (صحیح است) فرضاً يك قناتی خراب شده دو بیست تومان خرج دارد همچنین سایر جاها معذک بنده اظهار عقیده نمیکنم بنظر مجلس واگذار میکنم.

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای مؤید احمدی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند
(عده بر خاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای ملک طبعاً رد شد. رأی میگیریم ماده دوم موافقین با ماده دوم قیام فرمایند

(جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. میفرمائید تردید شده است در رای دادن

مؤید احمدی - عقیده بنده این بود که آنجا ۴۱ رای بود و اینجا ۳۱ رای بود

رئیس - دو باره رأی میگیریم

بعضی از نمایندگان - نمیشود

آقا سید یعقوب - آقا شما تشخیص دادید قضاوت با رئیس است. بنده اخطار دارم.

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - آقا این نظامنامه است وقتی رئیس اعلام کرد يك چیزی را دیگر تزلزل ندارد. تزلزل بیندازید. رئیس اعلان کرده است که تصویب شد و ما اطمینان داریم بر رئیس. تزلزل ندهید این سابقه را نگذارید (صحیح است. صحیح است)

رئیس - عرض کنم که متأسفانه جدیت اشخاص بعقیده خودشان آنها را کاهسی بخلاف عدالت و ادار میکند ولی بنده برای تبرئه خودم ... موضوع هم قابل این نیست که بنده اعمال نظری کرده باشم

بعضی از نمایندگان - سابقه میشود

رئیس - مذاکره در کلیات است. مخالفی ندارد. رأی میگیریم بمجموع لایحه موافقین با مجموع قانون قیام فرمایند (اغلب بر خاستند)

طهرانی - (و مصدق جهانشاهی) حالا اشکال رفع شد.

رئیس - تصویب شد. خبر کمیسیون بودجه ...

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه

[۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - جلسه آینده فردا چهارشنبه (بعضی از

نمایندگان - پنجشنبه آقا) دلیلش هم این است که ما

لواجیحی داریم که دو شوری است و برای رعایت مدت بین

الشورین و نظامات قانونی مجبوریم این قسمت را تسریع کنیم

دستور هم لایحه ممیزی و سایر لواجیح موجوده

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازة استخدام یکنفر طبییة متخصصه در امراض نسوان از اتباع دولت فرانسه

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که یکنفر طبییة تبعه دولت فرانسه متخصصه در امراض نسوان جهت طبابت مریضخانه نسوان برای مدت سه سال از تاریخ امضای قرار داد با سالی سه هزار و ششصد تومان استخدام نماید

ماده دوم - برای مخارج ایاب و ذهاب طبییة مذکوره در حدود ششصد تومان بدولت اعتبار داده میشود
 ماده سوم - متنحصه مزبور مسئول رئیس صحیة کل مملکتی بوده و انجام خدمات مرجوعه خواهد نمود
 و سایر شرایط کثرتات مشار الیه تابع مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود
 این قانون که مشتمل بر سه ماده است در جلسه ۲۹ مهر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
 رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

متمم قانون تابعیت

ماده اول - اشخاصی که مشمول یکی از فقرات ۴ و ۵ ماده اول از قانون تابعیت مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ بوده ولی در تاریخ اجراء قانون مزبور سن آنها از هیجده سال تمام تجاوز کرده باشد میتوانند تابعیت پدر خود را اختیار کنند مشروط بر اینکه در ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون اظهاریه کتبی تقدیم وزارت امور خارجه نمایند بانضمام تصدیق دولت متبوع پدرشان مشعر بر اینکه آنها را تبعه خود میشناسند

ماده دوم - اشخاصیکه مشمول فقره ۵ از ماده اول قانون تابعیت مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ میباشد برای اینکه تبعه ایران شناخته شوند باید بلافاصله بعد از رسیدن بسن ۱۸ سال تمام لااقل یک سال دیگر در ایران اقامت کرده باشند و الا قبول شدن آنها بتابعیت ایران بر طبق مقرراتی خواهد بود که بموجت قانون ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ برای تحصیل تابعیت ایران مقرر است (ماده ۴ و مابعد) ولو اینکه اشخاص مزبور بعداً به ایران مراجعت کرده و در آنجا اختیار اقامت کرده باشند.

این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه بیست و نهم مهرماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
 رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

راجع به ثبت اماکن متبرکه و عمومی و املاک مفروزی که بمضی از متملقات آن باشد

ماده اول - در مورد خانه ها و املاکی که از حیث اعیان یا عرصه و اعیان بین چند نفر مالک بطور مفروز

تقسیم و لی فضا یا حوض و یا آب انبار و یا بعضی از متعلقات دیگر آن بین تمام یا بعضی از مالکین مزبور مشاع باشد مقررات قانون ثبت اسناد راجع بثبت املاک مشاع مجری بوده و ثبت قسمت مشاع هم باید در ضمن قسمت مفروز و مطابق مقررات راجعه به ثبت عادی بعمل آید

ماده دوم - برای ثبت مساجد و اماکن متبرکه و مدارس قدیمه و تکایا و آب انبار های عمومی تقاضای ثبت از طرف متولی یا اداره اوقاف بدون اخذ حق الثبت و مخارج مقدماتی پذیرفته خواهد شد این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه بیست و نهم مهر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر